

IPN

„Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciárního vzdělávání“

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

**Přednáška pro Akademické fórum
Praha, 25. 4. 2013**

Obecně o kvalitě vysokých škol

Boloňský proces a kvalita vysokých škol

Kvalita vysokých škol je klíčovým pojmem boloňského procesu – Bologna (1999), Praha (2001), Berlín (2003), Bergen (2005), Londýn (2007), Leuven/Louvain-la-Neuve (2009), Budapešť – Vídeň (2010), Bukurešť (2012)

V průběhu času:

- a) Roste pochopení pojmu kvality
- b) Zvýrazňuje se systém zajišťování kvality

Bergen 2005 a ESG

Bergen 2005 – přijetí závazného strategického dokumentu „Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area“. Tento materiál zahrnuje:

- a) Část 1: Evropské standardy pro vnitřní zabezpečování kvality v institucích vysokého školství
- b) Část 2: Evropské standardy pro vnější zabezpečování kvality vysokého školství
- c) Část 3: Evropské standardy pro agentury vnějšího zabezpečování kvality

Podrobnosti k ESG

Ad a) Část 1 - principy a postupy při zabezpečování kvality; schvalování, sledování a periodické posuzování programů a udělování diplomů; hodnocení studentů; zabezpečení kvality akademickými pracovníky; studijní prameny a podpora studentů; informační systém; veřejná informovanost.

Ad b) Část 2 - využití postupů vnitřního hodnocení kvality; vývoj procesů vnějšího hodnocení; kritéria rozhodování; procesy vhodné k účelu; podávání zpráv; následné procesy; periodické přezkoumání; souhrnné systémové analýzy).

Ad c) Část 3 - využití postupů vnějšího zabezpečování kvality ve vysokém školství; oficiální status; činnosti; zdroje; vyjádření mise; nezávislost; kritéria a procesy používané agenturami pro vnější zabezpečování kvality; zodpovědnost, registr kvality.

EC a EUA - péče o kvalitu vysokého školství v EHEA

EUA propaguje triádu „kvalita, odpovědnost, autonomie“. Aktivity EUA zahrnují:

- a) projekt institucionálního hodnocení kvality (EUA/IEP)
- b) projekt Quality Culture (2002-2006)
- c) projekt Quality Creativity (od 2006)

Druhý a třetí projekt je míněn jako pomoc vysokým školám, které jsou primárně odpovědné za svou kvalitu, při budování vnitřního systému zajišťování kvality.

Podrobnosti k projektům EUA

Ad a) EUA/IEP - a tool for strategic change

1. What is the institution trying to do?

The mission and objectives of the institution

2. How is the institution trying to do it?

The operational aspects of the institution

3. How does the institution know it works?

The internal monitoring and quality assurance arrangements aiming to ensure that objectives are met

4. How does the institution change in order to improve?

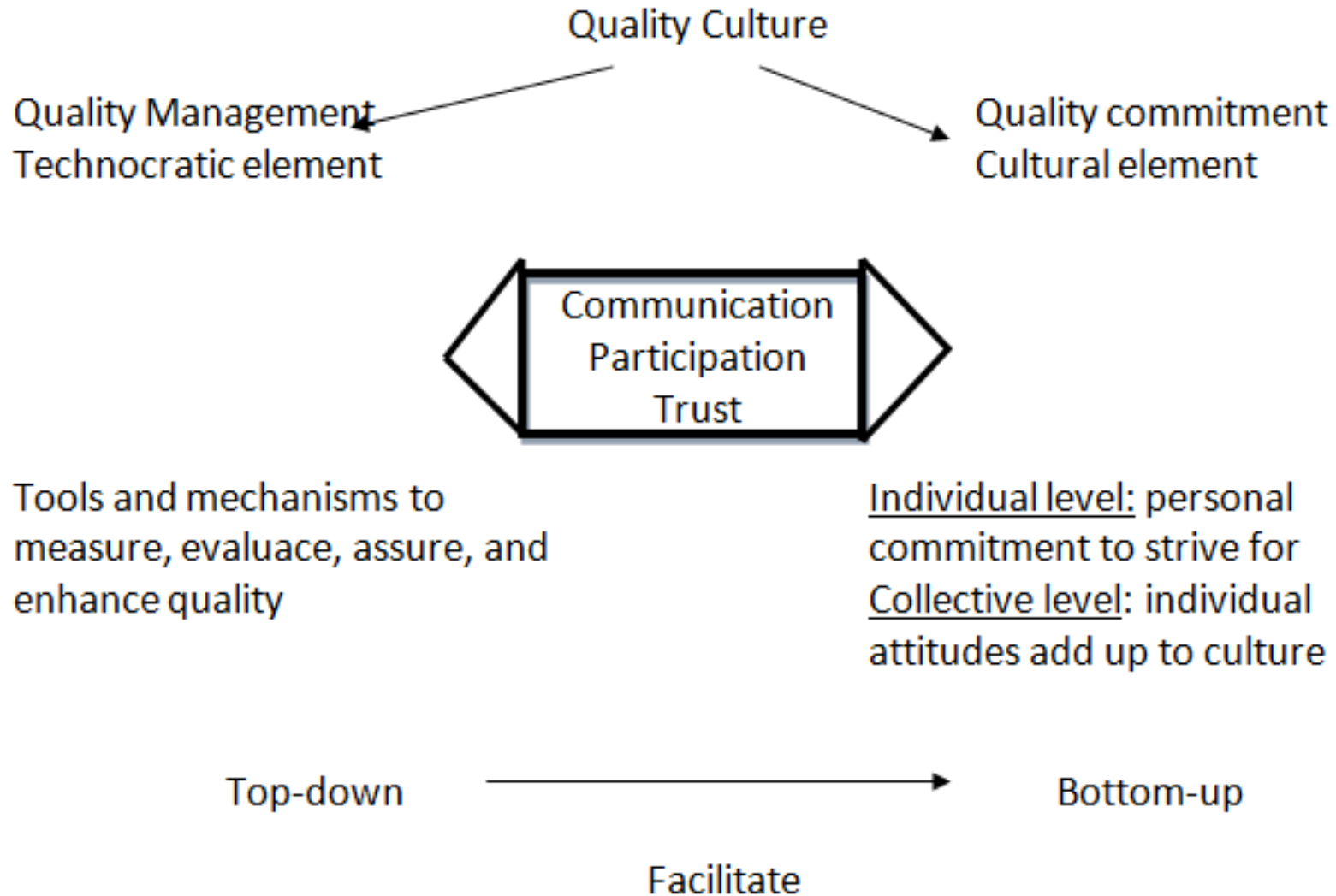
Podrobnosti k projektům EUA

- Ad b) Zdůrazňuje se, že pouze kombinace principů „upside –down“ a bottom-up“ vede k žádanému cíli a úspěchu.
- Přístup „Upside-down“ zahrnuje spíše management kvality, který sestává z určení strategie, politik a plánování, z volby struktury, z volby stupně centralizace, ze zajištění interní komunikace, z vytvoření interního hodnotícího procesu včetně zpětných vazeb, určení role managementu, určení role akademických pracovníků a administrativních zaměstnanců, určení role studentů.

Podrobnosti k projektům EUA

- Přístup „bottom-up“ – tato koncepce vede spíše k vytvoření byrokratického systému při hodnocení kvality. Protože je známo, že akademické obce VŠ a jejich členové se vyznačují určitou nechutí k strohým byrokratickým nařízením a postupům, je nutné důsledně uplatňovat i princip „bottom-up“, který se snaží docílit toho, aby si členové akademických obcí osvojili pojetí kvality činností a prostředí. Tento přístup je podstatou označení „quality culture“.

Quality Culture

Pojetí kvality

- Kvalita jako vhodnost k účelu
- Kvalita jako shoda (nulové chyby)
- Kvalita jako uspokojení zákazníků
- Kvalita jako excelence
- Kvalita jako peněžní hodnota
- Kvalita jako transformace (proces přeměny zákazníka)
- Kvalita jako zlepšování (proces přeměny instituce)
- Kvalita jako proces postihů nebo odměn

Podrobnosti k pojetí kvality

Uvažovaná pojetí lze rozdělit do dvou skupin:

- a) přístupy, které se soustřeďují na kvalitu výstupů. Ta vyjadřuje míru v jaké bylo dosaženo předem stanovených cílů. Toto (starší) pojetí je blízké definici kvality jako excellence, kvality jako „fitness for/of purpose“, kvality jako uspokojení požadavků a očekávání zákazníků nebo pojetí kvality jako dosažení efektivity.

Podrobnosti k pojetí kvality

- b) přístupy, které se zaměřují na analýzu a popis procesů při rozvoji, implementaci a zlepšování činností instituce. Při tomto přístupu se zkoumá sled činností, které vedou k žadoucím výsledkům. Analyzují se hlavně procesy vzdělávání, procesy výzkumu a vývoje, řídicí a rozhodovací procesy, administrativní postupy, ale také internacionalizace, služby společnosti, spolupráce s regionem, služby studentům a pracovníkům vysoké školy, apod. Kvalita jako proces je zde spojena především s dosaženou efektivitou.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

IPN Kvalita

IPn pro oblast terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje

Projekty reformy, hodnocení a podpory terciárního vzdělávání

Individuální projekty národní v oblasti terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje

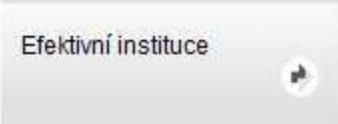
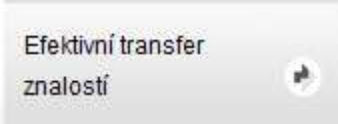
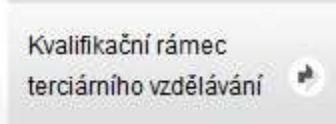
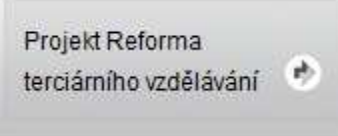

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

 <p>Podpora technických a přírodovědných oborů</p>	 <p>Mezinárodní audit vědy, výzkumu a inovací</p>	 <p>Hodnocení kvality</p>
 <p>Efektivní instituce</p>	 <p>Efektivní transfer znalostí</p>	 <p>Kvalifikační rámec terciárního vzdělávání</p>
 <p>Projekt Reforma terciárního vzdělávání</p>		

Individuální projekty národní (IPn) realizované v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost představují mimořádný impuls pro rozvoj terciárního vzdělávání v České republice, jeho restrukturalizaci, hodnocení, podporu a zapojení do mezinárodního kontextu. Uskutečňují se jako jedna z priorit Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v období 2008 - 2013 a jsou financovány z prostředků evropských strukturálních fondů.

Tyto projekty jsou spolufinancovány Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

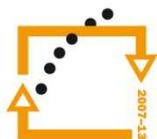
Hlavní cíl projektu

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- **Návrh národního systému pro zajišťování a komplexní vnitřní a vnější hodnocení kvality ve všech typech ITV v ČR, včetně návrhu na institucionální zabezpečení a provozování tohoto systému**
- **V souladu s European Standards and Guidelines (ESG), U-Multirank aj. zahraničními prameny (OECD, UNESCO).**

Základní definice kvality

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Podle ČSN EN ISO 9000:2006 – Systém managementu kvality – Základní principy a slovník

Kvalitou se rozumí stupeň splnění požadavků - jimiž jsou potřeby nebo očekávání, které jsou stanoveny, obecně se předpokládají nebo jsou závazné - **souborem inherentních znaků produktu.**

- Zcela obecně použitelná definice.

Zajišťování a hodnocení kvality

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zajišťování kvality:

- stanovení žádoucího cíle = ideální stav
- volba správné cesty k cíli = proces
- dosažení výsledků = reálný stav

Hodnocení kvality:

- Porovnání dosažených výsledků se stanovenými cíli –
míra přiblížení reálného stavu ideálnímu (očekávanému) stavu je mírou kvality.

Komplexní hodnocení kvality

Oblasti cílů a hodnocení :

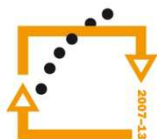

- **Řízení instituce**
- **Hlavní činnosti (procesy):**
 - ✓ vzdělávání a služby studentům
 - ✓ výzkum a vývoj, umělecké a další tvůrčí činnosti
 - ✓ spolupráce se společenskou sférou
- **Podpůrné činnosti (procesy):**
administrativní, ekonomické

Klíčové aktivity projektu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Klíčová aktivita 1 (KA1):
Vymezení potřeb a očekávání v oblasti vzdělávání
- Klíčová aktivita 2 (KA2):
Hodnocení kvality vzdělávacího procesu
- Klíčová aktivita 3 (KA3):
Komplexní hodnocení kvality hlavních a podpůrných procesů
- Základní metodiky pro hodnocení kvality:
 - ✓ **Norma ISO 9001:2008**
 - ✓ **EFQM Excellence Model**
 - ✓ **Hodnotící rámec CAF**
 - ✓ **Dokument CWA**

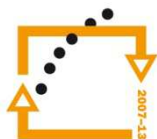
Klíčová aktivita KA1/a,b,c

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

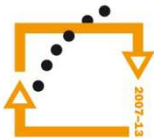
KA1 - Vymezení potřeb a očekávání v oblasti vzdělávání:

- a. Analýza současných trendů kurikulární reformy a jejich důsledků pro oblast zajišťování kvality v TV (březen 2011 až prosinec 2011)
- b. Problematika fakult připravujících učitele a profilu jejich absolventa (březen 2011 až květen 2012)
- c. Problematika převodu VOŠ do systému TV – metodika hodnocení kvality (duben 2011 až červen 2012)

Klíčová aktivita KA2

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Subaktivita 1: Mapování vzdělávacího procesu
- Subaktivita 2: Přístupy k managementu kvality – analýza použitelnosti pro oblast vzdělávání
- Subaktivita 3: Metodika řízení procesu vzdělávání v různých typech ITV a VOŠ
- Subaktivita 4: Návrh metodiky akreditace a reakreditace institucí, oblastí vzdělávání a studijních programů
- Subaktivita 5: Testy obecných studijních předpokladů v přijímacím řízení, případně pro určení přidané hodnoty studia

Klíčová aktivita KA2

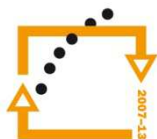

- Subaktivita 6: Studentské hodnocení relevantních částí vzdělávacího procesu a služeb poskytovaných studentům – jeho případná standardizace. Návrh na uplatnění výsledků tohoto hodnocení kvality – vývoj a návrh metodiky, její pilotní testování, workshop pro cílové skupiny, finalizace metodiky.
- Subaktivita 7: Hodnocení výstupů ze vzdělávání a jiných aspektů vzdělávacího procesu absolventy a zaměstnavateli – vývoj a návrh metodiky, její pilotní testování, workshop, finalizace metodiky.
- Subaktivita 8: Sledování aktuální a dlouhodobé zaměstnatelnosti absolventů – vývoj a návrh metodiky, workshop pro cílové skupiny, finalizace metodiky.

Klíčová aktivita KA2

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Subaktivita 9: Problematika strukturovaného studia a její dopad na kvalitu vzdělávacího procesu.
- Subaktivita 10: Kvalita vzdělávacího procesu s ohledem na etické, materiální a sociální aspekty (zejména s ohledem na osoby se specifickými potřebami).
- Subaktivita 11: Periodické hodnocení akademických a dalších pracovníků ITV – vývoj a návrh metodiky, její pilotní testování, workshop pro cílové skupiny, finalizace metodiky.
- Subaktivita 12: Certifikační audity vybraných ITV a VOŠ.

Klíčová aktivita KA3

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

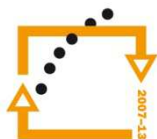
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Subaktivita 1: Komparativní analýza přístupů hodnocení kvality ITV
- Subaktivita 2: Návrh metodiky komplexního hodnocení kvality ITV
- Subaktivita 3: Definice zástupců ITV pro připomínky k navržené metodice
- Subaktivita 4: Seznámení zástupců s navrženou metodikou hodnocení kvality VŠ – seminář
- Subaktivita 5: Návrhy ITV na doplnění obsahu hodnotících kritérií podle typu ITV

Klíčová aktivita KA3

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

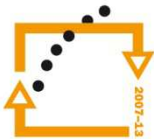
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Subaktivita 6: Finalizace metodiky hodnocení kvality ITV
- Subaktivita 7: Oponence navržené metodiky hodnocení ITV
- Subaktivita 8: Výběr ITV pro pilotní ověření metodiky – interní hodnocení
- Subaktivita 9: Školení zástupců ITV vybraných pro pilotní ověření
- Subaktivita 10: Pilotní ověření (I) metodiky hodnocení kvality ITV – vnitřní hodnocení
- Subaktivita 11: Návrh národního systému pro hodnocení kvality ITV
- Subaktivita 12: Oponence návrhu národního systému pro hodnocení kvality ITV

Klíčová aktivita KA3

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Subaktivita 13: Výběr *instituce* pro pilotní ověření vnějšího hodnocení kvality ITV
- Subaktivita 14: Proškolení *instituce* v metodice kvantifikace hodnocení kvality ITV
- Subaktivita 15: Pilotní ověření (II) metodiky hodnocení kvality ITV – vnitřní + vnější hodnocení
- Subaktivita 16: Vnější hodnocení MŠMT vybraných ITV
- Subaktivita 17: Metodická příručka pro komplexní hodnocení kvality ITV (se zpracováním poznatků z pilotních ověření I a II)

Lidé v projektu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

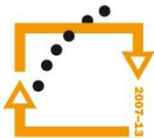
- **Celkem asi 90 osob**
- **Tuzemští řešitelé projektu:**
 - ✓ hlavní garant projektu (1) a jeho zástupce (1)
 - ✓ garanti klíčových aktivit (3)
 - ✓ experti pro úkoly v klíčových aktivitách (32)
 - ✓ autoři přidružených studií (8)
 - ✓ spolupracovníci v ITV různého zaměření (15)
- **Výběr pracovníků:**

plošně z celé ČR, osvědčení specialisté na problematiku kvality ze všech typů ITV a z dalších odborných/profesionálních organizací.

Lidé v projektu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- **Konzultanti:**
 - ✓ 4 tuzemští (příp. spojky na ostatní IPN)
 - ✓ 4 zahraniční
- **Oponenti:**
 - ✓ 4 tuzemští
 - ✓ 4 zahraniční
- **Přednášející** na konferencích, seminářích a workshopech:
 - ✓ 20 tuzemských (většinou experti projektu)
 - ✓ 10 zahraničních

Pilotní školy KA1/A

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- České vysoké učení technické v Praze (ČVUT)
- Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JČU)
- Univerzita Karlova v Praze (UK)
- Univerzita Palackého v Olomouci (UPOL)
- Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO)
- Vysoká škola ekonomická v Praze (VŠE)
- Vysoká škola hotelová v Praze, s.r.o. (VŠH)
- Vysoké učení technické v Brně (VUT)
- Západočeská univerzita v Plzni (ZČU)

„Koučované“ školy KA3

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

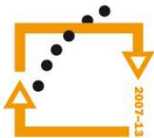
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- **Janáčkova akademie múzických umění v Brně (JAMU)**
- **Moravská vysoká škola Olomouc (MVŠO)**
- **Ostravská univerzita v Ostravě (OU)**
- **Technická univerzita v Liberci (TUL)**
- **Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP)**
- **Univerzita obrany Brno (UO)**
- **Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB)**
- **Vysoká škola Hotelová v Praze, spol s.r.o. (VŠH)**
- **Vysoká škola podnikání a.s. Ostrava (VŠP)**
- **Vysoká škola polytechnická Jihlava (VŠPJ)**
- **Západočeská univerzita v Plzni (ZČU)**

„Nekoučované“ školy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

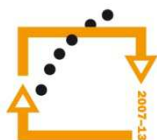
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- **Akademie STING, o.p.s. - Brno**
- **České vysoké učení technické v Praze (ČVUT v Praze)**
- **Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta (DAMU)**
- **Univerzita Jana Ámose Komenského Praha, s.r.o. (UJAK)**
- **Univerzita Pardubice (UPAR)**
- **Vysoká škola Báňská - Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO)**
- **Vysoké učení technické v Brně (VUT v Brně)**

Cílové skupiny

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- **Cílové (zájmové) skupiny vnitřní:** Management, akademičtí a ostatní pracovníci ITV. Studenti v ITV.
- **Cílové (zájmové) skupiny vnější:** Zájemci o studium. Absolventi. Zaměstnavatelé. Spolupracující instituce. Společnost.
- **Spokojenost zájmové skupiny** s výstupem činností **(hodnocení jeho kvality)** je dána stupněm splnění jejích dříve stanovených potřeb, očekávání nebo požadavků .
- **Informace a data pro zájmové skupiny** jsou potřebné. Mají být dostupné, srovnatelné, objektivní. Jsou podkladem pro hodnocení kvality.
- **Složitost řešení problému zajišťování a hodnocení kvality v ITV** – velký soubor vykonávaných činností, velký počet zájmových skupin s různým očekáváním.

Udržitelnost

Implicitně vysoká míra udržitelnosti výsledků projektu vyplývá z hlavního cíle projektu:

- **Návrh, ověření a implementace nástrojů** vnitřního a vnějšího hodnocení kvality v ITV jako nedílné součásti celého reformovaného systému terciárního vzdělávání.
- **Určení agentury**, která tyto nástroje bude aplikovat:
 - ✓ v zájmu státu a veřejnosti (kvalita jako klíčová informace pro diferencování a financování institucí terciárního vzdělávání a pro všechny relevantní aktéry ve veřejné i soukromé sféře);
 - ✓ v zájmu jednotlivých institucí terciárního vzdělávání (standardizované hodnocení kvality jako základ volby strategií jejího zvyšování v zájmu úspěchu instituce v konkurenčním prostředí).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Děkuji za pozornost